

10 KÄRKEÄ

ALUE- JA KUNTAVAALEIHIN 2025

TAKSIKULJETUKSET PITÄVÄT PALVELUVERKON HENGISSÄ

NÄISSÄ VAALEISSA RATKAISTAAN, kuinka kestävästi maata rakennetaan ja minkälaista yritystoimintaa tulevilla päätöksillä tavoitellaan sekä miten vaikutetaan yksityisten yritysten toimintakykyyn. Suurin osa tehtävistä päätöksistä joko edistää tai jarruttaa yritysten menestymistä ja toimintaedellytyksiä. Hyvinvointialueiden koko vastuuttaa niitä myös tarkastelemaan toimintaansa isona osana alueensa kuntien taloutta. Ei ole sama miten julkiset toimijat markkinoilla käyttäytyvät, sillä ne ovat merkittävä tekijä ja markkinan ohjaaja, erityisesti suhteessa pienimpiin palveluntuottajiin.

TAKSIALA ON SUURESSA MUUTOKSESSA ja kuljetusten saatavuutta haastetaan erityisesti suurten keskusten ulkopuolella monin politiikkatoimin. Alueilla syntyvä luonnollinen kysyntä ei saa jäädä jalkoihin, kun monopolin asemaan asettuvan julkisen palvelun järjestäjän tekee valintojaan.

MAAN ASUTTAVUUDEN JA HUOLTOVARMUUDEN kannalta on keskeistä, että pienessä maassa onnistutaan ylläpitämään reilua markkinaa erilaisia ja erikokoisia yrityksiä varten. Niiden merkitys korostuu kriisitilanteissa. Tätä on tuettava aktiivisesti hajautetuilla hankinnoilla jo silloin, kun kriisiä ei ole. Suomen on mahdollista olla maailman parhaiten palvelunsa järjestänyt maa, kun huomioidaan yksityisen markkinan mahdollisuudet ja yhdistetään ne julkisen järjestämään kysyntään.

ALUEIDEN JA KUNTIEN KEHITYS ON MUUTTUMASSA monella tavalla, niin ikärakenteen kuin taloudellisen kestävyyskannalta. Erilaistumiskehitys on tullut jäädäkseen. Nämä vaikuttavat myös kuljetuspalveluiden saatavuuteen. Kehitystä voi jarruttaa huomioimalla hyvinvointialueen ja kunnan omien päätösten vaikutukset pidemmällä tähtäimellä, ja luomalla käytäntöjä, jotka houkuttelevat jäämään alueelle. Esimerkiksi omistajanvaihdos on oltava alueella houkuttelevampi vaihtoehto kuin liiketoiminnan alas ajaminen.

MARKKINAEHTOINEN YRITYS ON KETTERÄ KUMPPANI

Kuljetuspalveluja tulee tuottaa koko yhteiskunnan ja yritystoiminnan jatkumisen kannalta kestävällä tavalla. Kilpaillulla markkinalla toimiva yritys on ketterä ja kustannustehokas kumppani kehittämään toimivia palveluita yhteistyössä alueen kanssa, on kyse sitten sivistystoimen kuljetuksista kuin Kela- ja soite-kyhydeistä. Hyvinvointialueet vastaavat henkilökuljetusten järjestämisestä.

Kilpailutukset kohdistuvat sekä välitykseen että itse kuljetuspalveluun. Julkiset palveluostot ovat taksitoiminnan (Kela mukaan lukien) liikevaihdosta noin 40 prosenttia. Hyvinvointialueiden kilpailutukset vaikuttavat erityisesti haja-asutusalueiden taksipalveluiden saatavuuteen. Kilpailutusten ehdot, valvonta sekä riittävän pitkät sopimusajat vaikuttavat investointeihin. Erityisesti tämä näkyy isojen esteettömien autojen tarjonnassa.

HANKINNAT MARKKINOILTA

Palvelut tulee lähtökohtaisesti hankkia markkinoilta, jotta oman alueen elinvoima ja yksityinen yritystoiminta jaksaa jatkaa ja ihmisillä riittää mahdollisuuksia toimeentuloon. Hyvinvointialueilla on valtava potentiaali toimia alueen elinvoiman moottorina. Huolellisesti toteutetut hankinnat parantavat asiakkaan hoitoon pääsyä ja samalla tuovat elinvoimaa ja työpaikkoja alueelle. Ei ole samantekevää, miten ja keneltä hankinnat tehdään ja miten niitä seurataan. Suurten aluetoimijoiden kuten hyvinvointialueien on ymmärrettävä vaikutuksensa alueen elinvoimaisuuteen ja paikallisten yrittäjien tulevaisuuteen.

3

HANKINTAOSAAMISTA KEHITETTÄVÄ

Hankkijan tulee järjestää aidot markkina-
vuoropuhelut ennen kilpailutuksia, on kyse
sitten isosta hyvinvointialueesta tai pienem-
mästä kunnasta. Kiire on kallis ja lyhytnäköi-
nen vaihtoehto asukkaille.

Vuoropuhelu antaa molemmille osapuolil-
le arvokasta tietoa siitä, millaisia palveluita ja
tuotteita yritykset voivat tarjota sekä millaisia
uusia mahdollisuuksia markkinoilla on. Eikä
pyörää tarvitse keksiä uudelleen rakentamal-
la toimintoa omaksi työksi. Luottamuksen
rakentaminen yhteisen tavoitteen saavutta-
miseksi on tärkeä lähtökohta vuoropuhelulle.
Hankinnan ja palvelun tuottajan tulee tavoit-
tella yhteistä hyvää, eikä asettua vastakkain.
Hankintaosaamista tulee kehittää ja sen tulee
kehittyä palvelutarpeiden mukana.

4

PALVELUTUOTANTO ALAN AMMATTILAISILLE

Hyvinvointialueen tulee jatkossakin vastata
ensisijaisesti palveluiden järjestämisestä,
mutta jättää varsinainen palvelutuotanto
niille, jotka tuottavat ne laadukkaimmin ja
kustannustehokkaimmin. Vertailu on voitava
tehdä yksityisen sektorin vastaavien palvelu-
jen tuottamisen kanssa.

5

STANDARDIT KUNTOON

Hyvinvointialueiden palveluntuotannon
kustannukset on oltava julkisia ja vertailu-
kelpoisia. Valtiovarainministeriön yksikkö-
kustannushanke on otettava palvelutuotan-
non kustannuslaskennan standardiksi.

INHOUSE HEIKENTÄÄ PAIKALLISIA TAKSIPALVELUITA

Inhouse-yhtiöiden käyttö kuljetuksissa, joita hoidetaan henkilöautoilla tai paritakseilla, on tarpeetonta. Taksienvälitysyhtiöt ovat kuljetusjärjestelyjen asiantuntijoita, joilla on pitkä kokemus. Inhouse- eli sidosyksikkö-yhtiöt toimivat kuljetusmarkkinoilla häirikköinä, joilla on julkinen tuki ja suoja kilpailulta markkinoilla.

Yritys- ja yrittäjämyönteisyys on kunnan ja alueen asukkaiden toimeliaisuuden kannalta kriittistä. Inhouse-yhtiöiden käyttö erityisesti muutaman suuren kaupungin ulkopuolisilla alueilla johtaa helposti vapaan taksitarjonnan vähentymiseen entisestään. Kuntien ja alueiden mahdollisuus toimia kilpailuilla markkinoilla yhtiöinä ilman kilpailutusta aiheuttaa merkittävän riskin monopolisoimisesta. Näitä eivät myöskään koske samat julkisuuslain periaatteet kuin hyvinvointialueita.

YRITYSVAIKUTUSTEN ARVIINTI PÄÄTÖKSENTEKOON

Alueella toimivien yritysten kannalta on kriittistä, että niiden toimintaedellytyksiä tarkastellaan pitkäjänteisesti. Samalla periaatteella hyvinvointialueen ja kunnan organisaatioiden tulee sitoutua yritysvaikutusten arviointiin päätöksenteossaan, arvioida palveluja tuottavien sektorien yritysten mahdollisuudet toimia myös pitkällä tähtäimellä. Poukkoilu päätöksenteossa heikentää yritysten investointihalukkuutta ja tulevaisuuden uskoa.

Yrityksille on taattava työrauha, myös toiminnan ennakoitavuuden kautta. Yritysvaikutusten arviointi on oltava kiinteä osa päätösten valmistelua, se on osa hyvinvointialueen elinkeinopolitiikkaa. Ympäröivää aluetta huomioiva hyvinvointialue ymmärtää, että päätösten viipymisellä ja tekemättä jättämisellä on vaikutusta alueen elinkeinonharjoittajiin.

8

TAKSI ON OSA HUOLTOVARMUUTTA

Huoltovarmuuden kannalta ei ole samantekevää, kuka ajaa viimeiset kilometrit. Sosiaali- ja terveydenhuollon erityisajonauvojen, kuten paritaksien, riittävyden osalta suunnittelu on hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon vastuulla. Yksityisten palveluntuottajien kanssa yhteistyössä pysyy kapasiteetti ja osaaminen valmiudessa.

9

TURVALLINEN LIIKENNEYMPÄRISTÖ

Kuntien kaavoituksessa on huomioitava liikenteen tarpeet ja erityisesti kuljetuspalveluiden turvalliset jättö- ja noutopaikat. Asiakkaiden sujuvan asioinnin sekä liikenteen turvallisuuden kannalta on tärkeää, että myös taksilla kulkeville on osoitettu muusta liikenteestä erillisiä pysähtymisalueita. Ammattikuljettajille liikenneympäristö on työpaikka, ja asiakkaan turvallisuuteen vaikuttava tekijä.

10

TAKSIEN PÄIVYSTYSKORVAUS KUNNALTA

Päivystyskorvaukset ovat palvelun ostoa takseilta. Korvauksesta on tehtävä yhtenäinen ja pysyvä malli varmistamaan taksipalveluiden saatavuus kunnissa. Kokemuksia kunnan maksamasta päivystyksestä on Forssan ja Sysmän osalta. Kokemukset ovat positiivisia ja tärkeä kannuste paikkakunnan taksiyrittäjille. Kun asiakkaat ovat voineet luottaa taksin saamiseen, on se vaikuttanut positiivisesti niin taksien kuin muiden elinkeinonharjoittajien palveluiden kysyntään alueella. Työllistämisen esteitä ja kynnyksiä tulee poistaa ja osa-aikaisen työvoiman palkkaamista helpottaa mahdollistamalla kuljettajan työskenteleminen toiminimellä.

LUKUJA TAKSIALALTA

40 %

taksimatkoista on yhteiskunnan ostamia matkoja. Näillä matkoilla kursitaan kokoon palveluverkkoa päivittäin ja turvataan niin liikuntarajoitteisten osallistumista, sairaalamatkoja kuin koulukyytejäkin.

29 %

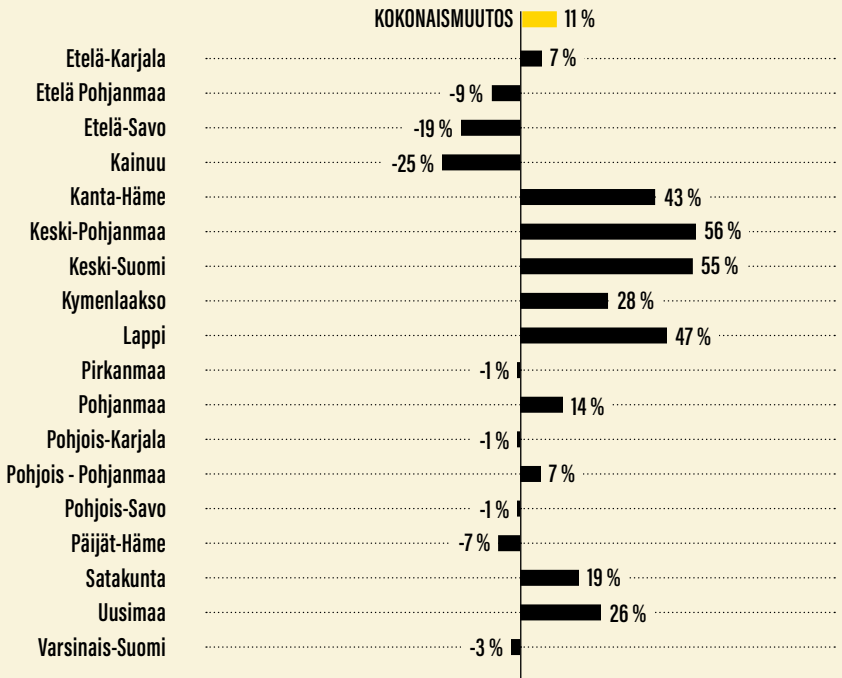
kuntien järjestämistä koulukuljetuksista tehdään taksilla. Näin varmistetaan turvallinen esikouluun ja kouluun pääsy myös niille lapsille, joille ei ole muuta koulukuljetusta saatavilla.

Alle 4 000 esteetöntä taksia

Esteettömät autot ovat taksirytyksille merkittävä taloudellinen panostus ja toisaalta asiakkaille usein ainoa liikkumisen mahdollistaja.

MUUTOS ESTEETTÖMIEN TAKSIEN MÄÄRÄSSÄ

(30.6.2018 jälkeen)

ANNUKKA MICKELSSON

toimitusjohtaja

p. 050 339 0963

annukka.mickelsson@taksiliitto.fi

TUOMO HEINO

hallituksen puheenjohtaja

p. 050 356 2557

tuomo.heino@taksiliitto.fi

TAKSILIITTO.FI

TAKSIT.FI

Löydä oman paikkakuntasi taksit